

TÜRKİYE - AB KATILIM MÜZAKERELERİ

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI

REPUBLIC OF TURKEY
MINISTRY FOR EU AFFAIRS

TÜRKİYE -AB KATILIM MÜZAKERELERİ

İçindekiler

TÜRKİYE - AB KATILIM MÜZAKERELERİ	1
Avrupa Birliği Üyelik Başvurusu	1
Kopenhag Kriterleri	1
Katılım Müzakereleri	2
AB Müktesebatı	2
Türkiye'nin Adaylık Süreci	3
Katılım Ortaklığı Belgesi (KOB)	3
Ulusal Program (UP)	4
İlerleme Raporu	5
Türkiye-AB Katılım Müzakerelerinin Başlaması	5
Müzakere Çerçeve Belgesi (MÇB)	6
Müzakere Fasılları	7
Hükümetlerarası Konferans	8
Tarama Süreci	8
Tarama Sonu Raporları	9
Fasılların Müzakereye Açılması	10
Açılış Kriterleri	11
Müzakere Pozisyon Belgesi	11
AB'nin Ortak Tutum Belgesi	11
Kapanış Kriterleri	12
Müzakere Edilemeyecek Hususlar	12
İstisnai Durumlar, Geçiş Dönemi ve Derogasyonlar	12
Müzakere Fasıllarının Geçi ve Nihai Olarak Kapatılması	13
"Kurumlar" ve "Diğer" Fasıllarının Müzakeresi	13
Türkiye'nin Müzakere Sürecinde Mevcut Durum	14
11 Aralık 2006 tarihli Konsey (GİDİK) Kararı	15
Bazı Üye Devletler Tarafından Tek Taraflı Bloke Edilen Fasıllar	16
Katılım Müzakerelerinden Sorumlu Kurum ve Başmüzakereci	17
Türkiye'nin Katılım Süreci için Avrupa Birliği Stratejisi	17
Türkiye'nin Müzakere Süreci Açısından Fasılların Mevcut Durumu	18

T.C.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI

Adres: Mustafa Kemal Mah. 2082.Cad. No: 4
06800 Bilkent /ANKARA

Telefon: 0 (312) 218 13 00 • Faks: 0 (312) 218 14 64
www.ab.gov.tr

TÜRKİYE - AB KATILIM MÜZAKERELERİ

Avrupa Birliği Üyelik Başvurusu

Avrupa Birliği (AB) katılım süreci, üye olmak isteyen ülkenin resmi adaylık başvurusuyla başlayan bir süreçtir. Katılım sürecinin yasal temelini oluşturan Avrupa Birliği Antlaşması'nın 49. maddesine göre, AB, üye olmak isteyen tüm Avrupa ülkelerine açık bir kurumdur. Fakat söz konusu Antlaşma uyarınca Birlik üyesi olmak isteyen her ülke öncelikli olarak, AB'nin dayandığı özgürlük, demokrasi, insan hakları ve temel özgürlüklere saygı ve hukukun üstünlüğü ilkelerini benimsemiş olmalıdır.

AB üyesi olmak isteyen her ülke öncelikli olarak Konsey'e resmi adaylık başvurusunda bulunur. Avrupa Komisyonu'nun olumlu görüşü ve Avrupa Parlamentosu'nun onayı çerçevesinde Konsey üyelik başvurusunu oybirliğiyle kabul eder. Konsey tarafından üyelik başvurusunun kabulü, üyelik başvurusu yapan ülke için resmi adaylık statüsünün kazanılması anlamına gelmektedir. Bir ülkenin adaylık statüsü AB Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi'nde ilan edilir ve böylece katılım öncesi süreç resmîyet kazanır.

Aday ülkeler Birlik üyesi olabilmek için AB'nin 22 Haziran 1993 tarihinde Kopenhag Zirvesi'nde ilan ettiği üyelik koşullarını yerine getirmekle yükümlüdür.

Kopenhag Kriterleri

Bu kriterler siyasi, ekonomik ve AB müktesebatının benimsenmesi olmak üzere üç grupta toplanmıştır.

Siyasi Kriter: Demokrasi, hukukun üstünlüğü, insan haklarına ve azınlık haklarına saygıyı teminat altına alan istikrarlı kurumların varlığı

Ekonomik Kriter: İşleyen bir pazar ekonomisinin varlığının yanı sıra, Birlik içindeki piyasa güçleri ve rekabet baskısına karşı koyma kapasitesi

AB Müktesebatı: Siyasi Birlik ile Ekonomik ve Parasal Birlik de dahil olmak üzere, AB müktesebatına uyum kapasitesi

Ayrıca, 16 Aralık 1995 tarihinde yapılan Madrid Zirvesi'nde, aday ülkelerin AB müktesebatını sadece benimsemekle yükümlü olmadığı, müktesebatı etkili biçimde uygulayacak idari ve kurumsal kapasiteye sahip olmaları gerektiği de belirtilmiştir.

Katılım Müzakereleri

Kopenhag siyasi kriterleri müzakerelerin başlaması için ön koşuldur. AB, aday ülkenin siyasi kriterlere yeterince uyum sağladığına karar verdikten sonra katılım müzakereleri başlar. Ekonomik kriterler müzakere konusu değildir. Katılım müzakereleri, AB müktesebat fasılları üzerinden yürütülür, ancak Avrupa Komisyonu tarafından siyasi ve ekonomik kriterlere uyumun izlenmesine devam edilir.

Katılım müzakereleri, aday ülkenin, AB müktesebatını ne kadar sürede kendi iç hukukuna aktarıp, yürürlüğe koyacağı ve etkili bir şekilde uygulayacağı belirlendiği süreçtir. Bu nedenle, devletlerarası klasik müzakerelerden çok farklıdır ve manevra alanı dardır. Aday ülke müktesebatın içeriğini müzakere edemez. AB katılım müzakerelerinde müzakere edilen temel husus "uygulama takvimidir".

AB Müktesebatı

AB müktesebatı, toplumsal yaşamı ilgilendiren tüm alanlarda AB'nin yürürlükte olan hukuk sistemi ve kurallar bütününden oluşur.

Müktesebat, AB'yi kuran antlaşmalar ile onu tadil eden antlaşmalar, ikincil mevzuat (direktifler, tüzükler, kararlar), üçüncü ülkelerle yapılan antlaşmalar ve Avrupa Birliği Adalet Divanı kararlarını kapsar.

AB kurumları arasındaki anlaşmalar, ilke kararları, bildirimler, tavsiyeler, yönlendirici ilkeler, ortak eylemler, ortak tutumlar, sonuç bildirgeleri gibi AB çerçevesinde kabul edilen hukuki işlemler de müktesebat kapsamına girer.

Ayrıca, AB'nin tek başına akdettiği veya AB ile üye devletlerin birlikte akdettikleri uluslararası antlaşmalar ve üye devletlerin Birlik faaliyetlerine ilişkin olarak kendi aralarında imzaladıkları uluslararası antlaşmalar müktesebat kapsamında yer alır.

Ancak, herhangi bir ülkenin iç mevzuatı gibi, AB Müktesebatı da zaman içerisinde değişebilmektedir. Mevzuatın her sene ortalama 5.000 sayfa arttığı ve hâlihazırda yürürlükte bulunan AB mevzuatının yaklaşık 120.000 sayfadan oluştuğu tahmin edilmektedir.

Türkiye'nin Adaylık Süreci

Türkiye, 10-11 Aralık 1999 tarihlerinde Helsinki'de yapılan Zirve'de diğer aday ülkelerle eşit şartlarda aday ülke ilan edildi. Helsinki Zirvesi kararlarına göre, Türkiye, diğer aday ülkeler gibi bir Katılım Öncesi Stratejisi'nden yararlanacak, Topluluk Programları ve ajanslarıyla, aday ülkeler ile Birlik arasında, katılım süreci çerçevesinde yapılan toplantılara katılma imkanına sahip olacaktır. Zirve Sonuç Bildirisi ayrıca, önceki AB Konseyi kararları çerçevesinde bir Katılım Ortaklığı Belgesi hazırlanmasını öngörmüştür.

Katılım Ortaklığı Belgesi (KOB)

Katılım Ortaklığı Belgesi (KOB), adaylığı resmen kabul edilen her ülke için Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan ve Konsey tarafından onaylandıktan sonra, AB Resmi Gazetesinde yayımlanan bir belgedir. Dolayısıyla AB müktesebatının bir parçasıdır.

Katılım Ortaklığı Belgesi aday ülkeler için bir tür yol haritasıdır. Bu belgede üyelik için alınması gereken önlemler, kısa ve orta vadeli öncelikler şeklinde, siyasi kriterler, ekonomik kriterler ve AB müktesebatına uyum başlıkları altında (mevcut durum itibarıyla 35 fasıl) sıralanır. Ayrıca, söz konusu belgede AB'nin mali yardımlarına ilişkin hususlar da yer alır.

KOB'da yer alan kısa vadeli önlemlerin KOB'un yayım tarihinden itibaren genelde 1-2 yıl, orta vadeli önlemlerin ise 3-4 yıllık bir sürede yerine getirilmesi öngörülmüştür.

KOB, ihtiyaçlar çerçevesinde güncellenir. Başka bir ifadeyle, aday ülkenin yerine getirdiği hususlar KOB'dan çıkarılır; geri kalan önlemler ise yeni bir takvime bağlanır.

Ulusal Program (UP)

Bağlayıcı bir hüküm olmamakla beraber, Komisyon tarafından hazırlanan her Katılım Ortaklığı Belgesi'ne (KOB) karşılık olarak aday ülkelerin bir Ulusal Program (UP) hazırlamaları beklenir. 15-20 sayfalık kısa bir doküman olan KOB'un içerisinde genel ifadeler yer alır. Örneğin, 35 fasıldan biri olan "13-Balıkçılık" faslı altında 2006 yılına ait KOB'da kısa vadede "balıkçılık yönetimi, denetimi, pazarlama ve yapısal düzeltmeye ilişkin mevzuatın AB müktesebatı ile uyumlaştırılması, idari kapasitenin güçlendirilmesi" öngörülmektedir.

Bu tedbirin, Türkiye'de hangi kurumlar tarafından, hangi vadelere, nasıl bir kurumsal yapılanma çerçevesinde ve hangi mali kaynaklar kullanılarak yapılacağı Ulusal Program'da detaylı olarak verilir. Dolayısıyla 15-20 sayfalık bir KOB belgesine karşılık 600-700 sayfalık Ulusal Programlar hazırlanır. Ulusal Program'ın, Katılım Ortaklığı Belgesi'nde yer alan tedbir ve süreler ile uyumlu olması esastır. Ancak, Ulusal Program hazırlıklarında sadece Katılım Ortaklığı Belgesi'ndeki önceliklerin değil bazı konularda aday ülkenin önceliklerinin de dikkate alınması doğaldır.

Katılım Ortaklığı Belgeleri ve Ulusal Programlar

KATILIM ORTAKLIĞI BELGELERİ	ULUSAL PROGRAMLAR
2001 YILI KOB 2001/235/EC sayılı Konsey Kararı 24 Mart 2001 tarihli AB Resmi Gazetesi	2001 YILI UP 2001/2129 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı 24 Mart 2001 tarih ve 24352 (mükerrer) sayılı T.C. Resmi Gazetesi

2003 YILI KOB 2003/398/EC sayılı Konsey Kararı 12 Haziran 2003 tarihli AB Resmi Gazetesi	2003 YILI UP 2003/5930 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı 24 Temmuz 2003 tarih ve 25178 (mükerrer) sayılı T.C. Resmi Gazetesi
2006 YILI KOB 2006/35/EC sayılı Konsey Kararı 26 Ocak 2006 tarihli AB Resmi Gazetesi	Türkiye'nin müzakere sürecinin başlamasına denk geldiğinden, yeni bir UP hazırlanması uygun bulunmamıştır. Onun yerine 2007-2013 yıllarını kapsayan Müktesebat Uyum Programı hazırlanmıştır.
2008 YILI KOB 2008/157/EC sayılı Konsey Kararı 26 Şubat 2008 tarihli AB Resmi Gazetesi	2008 YILI UP 2008/14481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı 31 Aralık 2008 tarih ve 27097 (5. mükerrer) sayılı T.C. Resmi Gazetesi

İlerleme Raporu

Katılım Ortaklığı Belgesi ve Ulusal Program dışında adaylık statüsü kazanılmasıyla beraber hazırlanmaya başlanan diğer bir belge ise "İlerleme Raporu"dur.

Komisyon, aday ülkenin müktesebata uyum alanında kaydettiği ilerlemeleri veya bu alanda gözlemlediği eksiklikleri yıllık bazda ilerleme raporlarıyla değerlendirir. Komisyon, ilerleme raporlarının oluşturulması safhasında, aday ülke nezdindeki AB Delegasyonu'ndan, sivil toplum kuruluşlarından ve aday ülkenin kamu kurumlarından resmi olarak elde ettiği geri bildirimlerden istifade eder.

Türkiye-AB Katılım Müzakerelerinin Başlaması

Türkiye aday ülke ilan edildikten sonra yürüttüğü kapsamlı reform çalışmaları ile Kopenhag siyasi kriterlerine uyum konusunda önemli adımlar atmıştır. Bunun üzerine, 17

Aralık 2004 tarihinde Brüksel’de yapılan Zirve’de, Avrupa Komisyonu’nun tavsiyesi çerçevesinde, Türkiye’nin siyasi kriterlere yeterince uyum sağladığı belirtilerek, müzakerelerin başlamasına resmen karar verilmiştir.

Bu karar doğrultusunda, 3 Ekim 2005 tarihinde Türkiye için hazırlanan “Müzakere Çerçeve Belgesi” Konsey’de (o dönemdeki adıyla Genel İşler ve Dış İlişkiler Konseyi - GİDİK) oybirliği ile kabul edilmiştir. Aynı gün, Türkiye için ilk kez gerçekleştirilen “Hükümetlerarası Katılım Konferansı (HAK)” ile Türkiye-AB Katılım Müzakereleri resmen başlamıştır.

Müzakere Çerçeve Belgesi (MÇB)

Müzakere Çerçeve Belgesi (MÇB), müzakere sürecinin en temel belgesidir ve katılım müzakerelerine ilişkin ilkeleri, esasları, usulleri ve müzakere fasıllarını belirler.

Türkiye’nin Müzakere Çerçeve Belgesi’nde müzakereler aşağıdaki 3 temel unsur üzerine kurulmuştur:

1. Kopenhag siyasi kriterlerinin istisnasız olarak uygulanması, siyasi reformların derinleştirilmesi ve içselleştirilmesi
2. AB müktesebatının üstlenilmesi ve uygulanması
3. Sivil toplumla diyalogun güçlendirilmesi ve bu çerçevede hem AB ülkelerinin kamuoylarına, hem de Türkiye kamuoyuna yönelik olarak bir iletişim stratejisinin yürütülmesi

Müzakere Fasılları

Türkiye’nin Müzakere Çerçeve Belgesi ile belirlenen ve müzakerelere konu olan 35 fasıl ise şunlardır;

1. Malların Serbest Dolaşımı
2. İşçilerin Serbest Dolaşımı
3. İş Kurma Hakkı ve Hizmet Sunumu Serbestisi
4. Sermayenin Serbest Dolaşımı
5. Kamu Alımları
6. Şirketler Hukuku
7. Fikri Mülkiyet Hukuku
8. Rekabet Politikası
9. Mali Hizmetler
10. Bilgi Toplumu ve Medya
11. Tarım ve Kırsal Kalkınma
12. Gıda Güvenliği, Veterinerlik ve Bitki Sağlığı
13. Balıkçılık
14. Taşımacılık Politikası
15. Enerji
16. Vergilendirme
17. Ekonomik ve Parasal Politika
18. İstatistik
19. Sosyal Politika ve İstihdam
20. İşletmeler ve Sanayi Politikası
21. Trans-Avrupa Şebekeleri
22. Bölgesel Politika ve Yapısal Araçların Koordinasyonu
23. Yargı ve Temel Haklar
24. Adalet, Özgürlük ve Güvenlik
25. Bilim ve Araştırma

26. Eğitim ve Kültür
27. Çevre
28. Tüketicinin ve Sağlıkın Korunması
29. Gümrük Birliği
30. Dış İlişkiler
31. Dış, Güvenlik ve Savunma Politikası
32. Mali Kontrol
33. Mali ve Bütçesel Hükümler
34. Kurumlar
35. Diğer

Hükümetlerarası Konferans

HAK, müzakere sürecindeki önemli siyasi kararların açıklandığı, üye devletlerle aday ülkenin dışişleri bakanlarından oluşan bir platformdur. Esasen törensel bir yapıya sahip olan HAK toplantılarında, müzakerelerin başladığı, fasılların açıldığı ya da kapandığı resmen ilan edilir.

Tarama Süreci

Yukarıda da ifade edildiği üzere, Müzakere Çerçeve Belgesi'nin HAK'ta ilan edilmesi, katılım müzakerelerinin resmen başlaması anlamına gelmektedir. Ancak müzakereler teknik olarak "tarama süreci"yle başlar.

Tarama süreci, Avrupa Komisyonu ve aday ülkenin kamu kurum ve kuruluşlarındaki bürokratlar tarafından yürütülür. Tarama süreci, aday ülkenin müzakerelere hazırlanmasını ve katılım öncesi sürecin hızlandırılmasını hedefler. Tarama sürecinde, esas olarak, AB müktesebatı kapsamındaki mevzuat hakkında bilgi verilir ve AB müktesebatı ile aday ülke mevzuatı arasındaki farklılıklar belirlenir. Aynı zamanda, uyum sürecinin çok genel bir takvimi çıkarılarak bu süreçte karşılaşılabilecek muhtemel sorunlar saptanmaya çalışılır.

Tarama süreci esasen, iki aşamadan oluşmaktadır. İlk aşama tanıtıcı tarama toplantısıdır. Bu toplantıda, Avrupa Komisyonu bürokratları, AB müktesebatı hakkında aday ülke temsilcilerini bilgilendirir.

İkinci aşama ise ayrıntılı tarama toplantısıdır. Bu toplantılarda aday ülke temsilcileri tarafından kendi ülkelerinin mevzuatı çerçevesinde sunumlar yapılır ve müktesebatla karşılaştırma yapılarak eksiklikler tespit edilir.

Türkiye'nin 33 fasla ilişkin (34-Kurumlar ve 35-Diğer fasılları tarama sürecine dahil değildir) tarama toplantıları, 20 Ekim 2005 tarihinde yapılan "25-Bilim ve Araştırma" faslı tanıtıcı tarama toplantısı ile başlamış; 13 Ekim 2006 tarihinde yapılan "23-Yargı ve Temel Haklar" faslı ayrıntılı tarama toplantısı ile sona ermiştir.

Ayrıntılı bilgiye "www.ab.gov.tr" adresinden ulaşılabilir.

Tarama Sonu Raporları

Her bir müzakere faslının taraması bittikten sonra, Komisyon, üye devletlere "Tarama Sonu Raporu" adında bir rapor sunar. Buradaki değerlendirme ve öneriler, o fasılda müzakerelerinin açılmasına temel teşkil eder. Komisyon, bu raporlarda, tarama toplantıları çerçevesinde aday ülkenin müzakerelere hazır olup olmadığını değerlendirir ve sonuç kısmında ya faslın müzakereye açılmasını önerir ya da faslın müzakerelere açılabilmesi için tamamlanması gereken açılış kriterlerini (benchmarks) belirtir. Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan Tarama Sonu Raporu Konsey'e sunulur ve Konsey'de oybirliğiyle kabul edilir.

Bugüne kadar, Avrupa Komisyonu tarafından Türkiye için hazırlanan Tarama Sonu Raporları Avrupa Komisyonu Genişleme Genel Müdürlüğü'nün web sayfasında (http://ec.europa.eu/enlargement/candidate-countries/turkey/screening_reports_en.htm) yer almaktadır.

Türkiye, yukarıda da belirtildiği gibi tüm fasıllara ilişkin tarama sürecini 13 Ekim 2006 tarihinde tamamlamasına rağmen, henüz 10 fasla ait Tarama Sonu Raporu AB tarafından onaylanmamıştır.

Mayıs 2011 tarihi itibarıyla, Tarama Sonu Raporu Konsey’de onaylanmayan fasıllar aşağıdakilerdir:

- İşçilerin Serbest Dolaşımı
- Balıkçılık
- Taşımacılık Politikası
- Enerji
- Bölgesel Politika ve Yapısal Araçların Koordinasyonu
- Yargı ve Temel Haklar
- Adalet, Özgürlük ve Güvenlik
- Dış İlişkiler
- Dış Güvenlik ve Savunma Politikası
- Mali ve Bütçesel Hükümler

Tarama Sonu Raporu onaylanmayan fasıllar için tarama süreci tamamlanmış sayılmayacağı için bir sonraki aşamaya geçilememektedir.

Fasılların Müzakereye Açılması

Tarama sürecinin tamamlanmasıyla beraber fiili müzakere sürecine geçilir. Fiili müzakere süreci, her fasılın ayrı ayrı müzakerelere açılmasını ve geçici olarak kapanmasını ifade eder.

Tarama sonu raporuna göre ilgili fasılda aday ülke müzakerelere hazırsa, açılış kriteri bulunmayacağından, aday ülkeden “Müzakere Pozisyon Belgesi” hazırlaması istenir. AB, aday ülkenin hazırlamış olduğu müzakere pozisyon belgesine bakarak, kendi Ortak Tutum Belgesi’ni hazırlar. Ortak Tutum Belgesi’nin Konsey’de oybirliği ile kabul edilmesinin ardından fasıl müzakerelere açılır.

Fasılın müzakerelere açıldığı Hükümetlerarası Konferans (HAK) düzenlenerek ilan edilir.

Tarama Sonu Raporu’nda fasılın müzakerelere açılması için “açılış kriteri” belirlenmiş ise aday ülkenin önce açılış kriterini yerine getirmesi beklenir. Açılış kriteri yerine getirildikten ve bu durum Komisyon ve Konsey tarafından onaylandıktan sonra, aday ülkeden “Müzakere Pozisyon Belgesi” hazırlaması istenir. Aday ülkenin hazırlamış

olduğu müzakere pozisyon belgesine bakarak, AB kendi Ortak Tutum Belgesi’ni hazırlar. Ortak Tutum Belgesi’nin Konsey’de oybirliği ile kabul edilmesinin ardından fasıl müzakerelere açılır.

Aynı süreç bir fasılın kapanması için de geçerlidir.

Açılış Kriterleri

Açılış kriterleri, müzakere fasıllarının açılabilmesi için aday ülke tarafından karşılanması gereken bazı ön koşulları ifade eder. Açılış kriterleri, AB müktesebatına uyum amacıyla herhangi bir mevzuatın çıkarılması, yeni bir kurum veya kurumun oluşturulması, yapılacak çalışmaların gösteren bir eylem planının veya stratejinin hazırlanması gibi hususları içerebilir.

Örneğin, özellikle örgütlenme, grev ve toplu sözleşme hakkı açısından, sendikal hakların AB standartları ve ilgili ILO Sözleşmeleri ile uyumlu olmasının sağlanması, “19-Sosyal Politika ve İstihdam” faslında Türkiye’den yerine getirilmesi beklenen birinci açılış kriteridir.

Müzakere Pozisyon Belgesi

Açılış kriteri yerine getirilen ya da Tarama Sonu Raporu kapsamında açılış kriteri bulunmayan fasılda, Türkiye “Müzakere Pozisyon Belgesi” hazırlamaya davet edilir. Avrupa Birliği Bakanlığı koordinasyonunda, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarımız tarafından hazırlanan Müzakere Pozisyon Belgelerinde, Türkiye’nin söz konusu müktesebat faslına uyum gösterilmesinde kat ettiği mesafe ve öngörülen uyum çalışmalarının takvimi yer alır. Türkiye’nin üyelikten sonra geçiş dönemi veya geçici/kalıcı derogasyon (istisna) talepleri var ise bu belgede yer alır.

AB’nin Ortak Tutum Belgesi

Avrupa Komisyonu, Türkiye’nin ilgili fasıldaki Müzakere Pozisyon Belgesi’ni inceleyerek taslak AB Ortak Tutum Belgesi’ni hazırlar ve Konsey’e sunar. AB Ortak Tutum Belgesi, Bakanlar Konseyi’nde oybirliğiyle kabul edilir. Ortak Tutum Belgeleri, açılan fasılların geçici olarak kapatılabilmesi için ön koşul niteliğinde olan kapanış kriterlerini de ortaya koyan belgelerdir.

Kapanış Kriterleri

Aday ülkenin müktesebat uyum ve uygulama düzeyi fasılın geçici olarak kapatılması için yeterli görülmezse, Komisyon'un değerlendirmeleri de dikkate alınarak Konsey'de ilgili fasıl için kapanış kriteri getirilebilir.

Kapanış kriterleri, müzakereye açılmış olan fasılların geçici olarak kapatılabilmesi için aday ülke tarafından karşılanması gereken bazı ön koşulları ifade eder. Bu durumda da, fasılın kapanması için kapanış kriterinin yerine getirildiğine dair raporun Konsey'de oybirliği ile kabul edilmesi gerekir. Kapanış kriterleri, AB müktesebatına uyum amacıyla herhangi bir mevzuatın çıkarılması, yeni bir birim veya kurumun oluşturulması, yapılacak çalışmalarını gösteren bir eylem planının hazırlanması gibi hususları içerebilir.

Müzakere Edilemeyecek Hususlar

AB müktesebatının içeriğinin, müktesebatta öngörülen zorunlu idari yapıların oluşturulmasının ve Kopenhag siyasi ve ekonomik kriterlerine uyulmasının bir aday ülke tarafından müzakere edilmesi mümkün değildir. Bununla birlikte, aday ülke, içinde bulunduğu koşulların gerektirdiği istisnai durumlarda, geçiş dönemleri, derogasyonlar ve ek yardım taleplerini müzakereye dahil edebilir.

İstisnai Durumlar, Geçiş Dönemi ve Derogasyonlar

Özellikle bazı müzakere fasıllarında (enerji, çevre, sosyal politika gibi), AB müktesebatına uyumun ekonomik, sosyal ve siyasi sorunlar yarattığı durumlarda, geçiş dönemi ya da derogasyon talep edilebilir. Ancak, bu talebi somut gerekçelere dayandırmak gerekir. Temel serbest piyasa ekonomisini ve işletmelerin rekabet gücünü doğrudan etkileyen konularda ve AB'nin siyasi öncelikleri ile çelişen alanlarda bu taleplerin kabul edilmesi zordur. Buna karşın, AB'nin daha az hassas olduğu bazı alanlarda, üretim sürecini etkileyerek aday ülkeye büyük maliyet getirebilecek (çevre, ulaştırma,

enerji gibi) konularda, aday ülkenin geçiş dönemi ve derogasyon taleplerinin kabul edilmesi daha kolaydır.

Müzakere Fasıllarının Geçici ve Nihai Olarak Kapatılması

Müzakere fasılları, aday ülkenin müktesebata uyumu ve müktesebatı uygulama düzeyi açısından yeterli görülürse önce geçici olarak kapanır. Örneğin, 12 Haziran 2006 tarihinde yapılan HAK'ta, Türkiye'nin "25-Bilim ve Araştırma" fasılının müzakerelere açıldığı ve geçici olarak kapatıldığı ilan edilmiştir.

Fasıllar önce geçici olarak kapatılır. Daha sonra, müzakere sürecinin sonunda tüm fasıllar yeniden değerlendirilerek nihai olarak kapatılır. Fasılların önce geçici, daha sonra nihai olarak kapatılmasının iki nedeni vardır. Öncelikle, müzakere süreci uzun yıllar sürdüğünden, bu süre zarfında müktesebatta önemli değişiklikler olabilir ve bu değişikliklere aday ülkenin uyum sağlaması gerekebilir. İkinci olarak da geçici olarak kapanan fasılda aday ülkenin uyum düzeyi zaman içerisinde geriye gitmiş olabilir. Bu nedenle, fasıllar müzakereler nihai aşamaya gelene kadar geçici olarak kapatılır ve AB gerektiğinde faslı tekrar müzakerelere açma hakkını elinde tutar.

"Kurumlar" ve "Diğer" Fasıllarının Müzakeresi

33-fasılın tamamının önce geçici ardından da nihai olarak kapatılması sonucunda, aday ülke ve AB tarafı "34-Kurumlar" ve "35-Diğer" olarak adlandırılan fasılları müzakere eder.

"34-Kurumlar" faslında aday ülkenin, Komisyon, Konsey ya da Parlamento gibi AB kurumlarında temsil oranları kararlaştırılır.

"35-Diğer" faslında ise, aday ülkenin Avrupa Kalkınma Fonlarından hangi protokol çerçevesinde yararlanacağı, Avrupa Merkez Bankası'na yapılacak ödemeler, kaç yıl boyunca aday ülkenin korunma önlemlerinden faydalanacağı, ya da tek taraflı deklarasyonlar gibi 33 fasıl kapsamında olmayan hususlar yer alabilir. Örneğin,

beşinci genişleme sürecinde, Malta'nın AB Ortak Dış, Güvenlik ve Savunma Politikası'na katılımının onun tarafsızlığına hanel getirmeyeceği yönünde yaptığı deklarasyon, "35- Diğer" faslında ele alınmıştır.

Katılım Antlaşması'nın İmzalanması

35 faslın tamamında mutabakat sağlanması halinde, aday ülke için Komisyon tarafından "Katılım Antlaşması" hazırlanır. Katılım Antlaşması, Avrupa Parlamentosu'nda basit çoğunlukla, Konsey'de ise oy birliğiyle onaylandıktan sonra, üye devletler ve aday ülke tarafından imzalanır. Ardından, aday ülke ve üye devletler, kendi ulusal mevzuatının öngördüğü bir şekilde Katılım Antlaşması'nı onaylayabilir. Dolayısıyla, üye devlet ya da aday ülkeler Katılım Antlaşması'nı kendi parlamentolarında onaylayabilecekleri gibi, iç mevzuatı gereği, referanduma da götürebilirler.

Türkiye'nin Müzakere Sürecinde Mevcut Durum

Mayıs 2011 tarihi itibarıyla, Türkiye - AB Müzakere Süreci'nde 13 fasıl müzakerelere açılmıştır. Bu fasıllardan "25-Bilim ve Araştırma" faslı müzakerelere kapatılmıştır. Esasen, Türkiye, şu an itibarıyla çok daha fazla fasıl müzakerelere açabilecek ve geçici olarak kapatabilecek düzeyde olmakla birlikte teknik olmayan, haksız siyasi engellemeler nedeniyle, 35 müzakere faslından 18'i bloke edilmiş durumdadır.

Almanya	20- İşletmeler ve Sanayi Politikası (29 Mart 2007)
	18- İstatistik (26 Haziran 2007)
	32- Mali Kontrol (26 Haziran 2007)
Portekiz	28- Tüketicinin ve Sağlığın Korunması (19 Aralık 2007)
	21- Trans-Avrupa Şebekeleri (19 Aralık 2007)
Slovenya	6- Şirketler Hukuku (17 Haziran 2008)
	7- Fikri Mülkiyet Hukuku (17 Haziran 2008)
Fransa	4- Sermayenin Serbest Dolaşımı (19 Aralık 2008)
	10- Bilgi Toplumu ve Medya (19 Aralık 2008)
Çek Cumhuriyeti	16- Vergilendirme (30 Haziran 2009)
İsveç	27- Çevre (21 Aralık 2009)
İspanya	12- Gıda Güvenliği, Veterinerlik ve Bitki Sağlığı (30 Haziran 2010)

11 Aralık 2006 tarihli Konsey (GİDİK) Kararı

11 Aralık 2006 tarihli Konsey Kararı'nda, Türkiye'nin Ek Protokol'den kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirdiği Komisyonca teyit edilene kadar, üye devletlerin, Hükümetlerarası Konferans kapsamında, Türkiye'nin, Güney Kıbrıs Rum Yönetimine ilişkin sınırlamalarıyla ilgili politika alanlarını kapsayan fasılların açılması yönünde karar alamayacağı ifadesi yer alır.

Söz konusu kararda, ayrıca Türkiye'nin Ek Protokol'den kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirdiği Komisyonca teyit edilene kadar, Hükümetlerarası Konferanslar kapsamında, üye devletlerin, herhangi bir faslın geçici olarak kapatılması yönünde karar alamayacağı da belirtilmektedir.

DÖNEM BAŞKANLIĞI	MÜZAKEREYE AÇILAN FASILAR
Avusturya	25- Bilim ve Araştırma (12 Haziran 2006)/ Geçici olarak kapandı.

Dolayısıyla, aşağıdaki 8 fasıl Türkiye'nin Ankara Anlaşması'na Ek Protokol'den kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmesi şartına bağlı olarak açılmamaktadır. Aynı karar çerçevesinde hiçbir fasıl da kapatılmamaktadır.

- Malların Serbest Dolaşımı
- Gümrük Birliği
- Balıkçılık
- Taşımacılık Politikası
- Dış İlişkiler
- İş Kurma Hakkı ve Hizmet Sunumu Serbestisi
- Mali Hizmetler
- Tarım ve Kırsal Kalkınma

Bazı Üye Devletler Tarafından Tek Taraflı Bloke Edilen Fasıllar

Ayrıca aşağıdaki fasıllar bazı üye devletler tarafından çeşitli nedenlerle, Konsey'de bloke edilmektedir.

- İşçilerin Serbest Dolaşımı
- Yargı ve Temel Haklar
- Adalet, Özgürlük ve Güvenlik
- Eğitim ve Kültür
- Enerji
- Dış, Güvenlik ve Savunma Politikaları
- Tarım ve Kırsal Kalkınma
- Ekonomik ve Parasal Politika
- Bölgesel Politika ve Yapısal Araçların Koordinasyonu
- Mali ve Bütçesel Hükümler
- Kurumlar

Katılım Müzakerelerinden Sorumlu Kurum ve Başmüzakereci

AB'ye üyelik çalışmalarının Türkiye'deki koordinasyonunu yürütmek üzere 2000 yılında Avrupa Birliği Genel Sekreterliği (ABGS) kuruldu.

ABGS, müzakerelerin başlama tarihinden hemen önce 3 Haziran 2005 tarihinde Devlet Bakanı Ali Babacan'a bağlandı ve Ali Babacan Başmüzakereci olarak atandı.

8 Ocak 2009 tarihinde ise Egemen Bağış Devlet Bakanı olarak atandı ve ABGS kendisine bağlandı. Böylece, katılım müzakerelerinin başlamasından itibaren ilk kez Devlet Bakanı statüsünde tam zamanlı bir "Başmüzakereci" atandı.

ABGS 8 Haziran 2011 tarih ve 27958 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Avrupa Birliği Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" kapsamında yönlendirme, izleme ve koordinasyon görevini AB Bakanlığı olarak yürütmeye devam etmektedir.

Türkiye'nin Katılım Süreci için Avrupa Birliği Stratejisi

Avrupa Birliği Genel Sekreterliği tarafından katılım sürecini hızlandırmak ve bu süreçten en üst düzeyde faydalanmak için dört platform üzerine kurulu bir "Türkiye'nin Katılım Süreci için Avrupa Birliği Stratejisi" hazırlanmıştır. 4 Ocak 2010 tarihinde Bakanlar Kurulu tarafından onaylanan Strateji hem müzakere sürecine politik etkenlerden bağımsız farklı bir bakış açısı getirmeyi, hem de kamuoyunu bilgilendirerek, farkındalığın ve sürece desteğin artırılmasını amaçlamaktadır.

Stratejinin birinci platformu, resmi müzakere sürecidir; açılan ve teknik olarak açılması mümkün olan fasıllardaki çalışmaları kapsamaktadır. Bu bağlamda özellikle açılış ve kapanış kriterlerinin karşılanması için yapılacak çalışmalar ele alınmaktadır.

Stratejinin ikinci platformu ise fasılların açıldığına, askıya alındığına veya bloke edildiğine bakılmaksızın Türkiye'nin kendi öncelikleri ve takvimi çerçevesinde AB müktesebatını benimsemek için ortaya koyduğu bir plandır.

Birinci ve ikinci platformun izlenmesi ve yönlendirilmesindeki en etkin mekanizma, İç Koordinasyon ve Uyum Komitesi'dir (İKUK). Avrupa Birliği Bakanı ve Başmüzakereci başkanlığında, tüm kamu kurum ve kuruluşlarımızın AB Daimi Temas Kişilerinin katılımıyla toplanır.

Stratejinin üçüncü platformu gerek ülkemizin demokratikleşmesi, gerek AB süreci açısından belirleyici olan siyasi kriterler alanındaki çalışmaları kapsamaktadır. Siyasi kriterlerin koordinasyonu ve izlenmesi, Avrupa Birliği Bakanı ve Başmüzakereci, Dışişleri, İçişleri ve Adalet Bakanlarından oluşan Reform İzleme Grubu (RİG) tarafından yapılmaktadır. RİG, bir yandan gerçekleştirilen siyasi reformların uygulamasını izlerken, diğer yandan yeni reformlar için katalizör vazifesini üstlenmektedir.

Stratejinin dördüncü platformu ise diğer üç platformu destekleyen iletişim stratejisidir. Türkiye'de ilk defa AB'ye ilişkin iç ve dış kamuoyuna yönelik "İletişim Stratejisi" hazırlanmış ve 2010 yılında uygulanmaya başlanmıştır. Hem iç kamuoyunu AB süreci hakkında doğru bilgilendirmeyi, hem de AB ülkelerindeki önyargıları kırmayı hedefleyen AB İletişim Stratejisi (ABİS) kapsamında, Türkiye'de ve AB üyesi ülkelerde her yıl irili ufaklı yüzlerce etkinlik düzenlenmekte ya da desteklenmektedir.

Türkiye'nin Müzakere Süreci Açısından Fasıların Mevcut Durumu

Fasıl 1- Malların Serbest Dolaşımı

Faslin tanıtıcı tarama toplantısı 16-20 Ocak 2006 tarihinde, ayrıntılı tarama toplantısı ise 20-24 Şubat 2006 tarihinde yapılmıştır.

Komisyon tarafından hazırlanan ve Konsey'de onaylanan Tarama Sonu Raporu kapsamında, faslin müzakerelere açılabilmesi için 17 Ekim 2007 tarihli Portekiz Dönem Başkanlığı mektubu ile Türkiye'ye 4 adet teknik açılış

kriteri bildirilmiştir. AB'nin 11 Aralık 2006 tarihli Kararı çerçevesinde resmi olarak askıya alınan 8 fasıldan biridir. Malların Serbest Dolaşımı faslındaki mevzuatın benimsenmesi, Türkiye'nin Gümrük Birliği'nden kaynaklanan bir mükellefiyeti olduğu için, bu fasıldaki uyum çalışmalarına 1996 yılından bu yana devam edilmektedir. Söz konusu çalışmalar sonucunda kapsam içindeki mevzuata büyük oranda uyum sağlanmıştır.

Fasıl 2- İşçilerin Serbest Dolaşımı

Faslin tanıtıcı tarama toplantısı 19 Temmuz 2006 tarihinde, ayrıntılı tarama toplantısı ise 11 Eylül 2006 tarihinde yapılmıştır. Tarama Sonu Raporu henüz Konsey tarafından onaylanmamıştır.

Faslin açılmasının Konsey'de bazı üye devletlerce engellendiği bilinmektedir.

Fasıl 3- İş Kurma Hakkı ve Hizmet Sunumu Serbestisi

Faslin tanıtıcı tarama toplantısı 21-22 Kasım 2005 tarihlerinde, ayrıntılı tarama toplantısı ise 19-20 Aralık 2005 tarihlerinde yapılmıştır.

Komisyon tarafından hazırlanan ve Konsey'de onaylanan Tarama Sonu Raporu kapsamında, faslin müzakerelere açılabilmesi için 31 Ekim 2007 tarihli Portekiz Dönem Başkanlığı mektubu ile Türkiye'ye 1 adet teknik açılış kriteri bildirilmiştir.

AB'nin 11 Aralık 2006 tarihli Kararı çerçevesinde resmi olarak askıya alınan 8 fasıldan biridir.

Fasıl 4- Sermayenin Serbest Dolaşımı

Faslin tanıtıcı tarama toplantısı 25 Kasım 2005 tarihinde, ayrıntılı tarama toplantısı ise 22 Aralık 2005 tarihinde yapılmıştır.

Komisyon tarafından hazırlanan ve Konsey tarafından onaylanan Tarama Sonu Raporu'nda 2 adet teknik açılış kriteri bildirilmiştir. Bu kriterlerin karşılanması amacıyla ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından "Karapara Aklanmasının Önlenmesine İlişkin Eylem

Planı” ve “Sermaye Hareketleri ve Ödemeler Alanındaki Müktesebatın benimsenmesine İlişkin Strateji” hazırlanarak Avrupa Komisyonu’na sunulmuştur.

19 Aralık 2008 tarihinde Fransa Dönem Başkanlığı’nda müzakerelere açılan bu fasılda, 4 adet teknik kapanış kriteri bulunmaktadır.

Türkiye’nin bu fasıldaki uyum durumu genel olarak iyidir. Kara paranın aklanması ile mücadele alanında, AB müktesebatına ve Mali Eylem Görev Gücü tavsiye kararlarına yönelik uyum çalışmaları devam etmektedir. Özellikle ilgili kurumlar arasında koordinasyonun güçlendirilmesi, kapasitenin artırılması ve mevzuatın uyumlaştırıldığı ve etkin uygulandığına yönelik verilerin ortaya konması gerekmektedir.

Fasıl 5- Kamu Alımları

Faslin tanıtıcı tarama toplantısı 7 Kasım 2005 tarihinde, ayrıntılı tarama toplantısı ise 28 Kasım 2005 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

17 Mayıs 2006 tarihli Avusturya Dönem Başkanlığı mektubu ile Türkiye’ye, bu fasla dair 3 adet teknik açılış kriteri bildirilmiştir.

Önünde herhangi bir siyasi engel olmayan ve sadece teknik açılış kriterleri bulunan fasıllardan biridir.

Bu fasıldaki Türk mevzuatı kapsam ve istisnalar konusunda AB mevzuatıyla uyumlu değildir. Bu nedenle uyum çalışmaları devam etmektedir.

Fasıl 6- Şirketler Hukuku

Faslin tanıtıcı tarama toplantısı 21 Haziran 2006 tarihinde, ayrıntılı tarama toplantısı ise 20 Temmuz 2006 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Komisyon tarafından hazırlanan ve Konsey tarafından onaylanan Tarama Sonu Raporu’nda 1 adet teknik açılış kriteri bildirilmiştir. Bu kriterin karşılanması amacıyla ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından “Şirketler Hukuku Strateji Belgesi” hazırlanarak Avrupa Komisyonu’na sunulmuştur.

17 Haziran 2008 tarihinde Slovenya Dönem Başkanlığı’nda müzakerelere açılan fasla dair 5 adet teknik kapanış kriteri bildirilmiştir.

Faslin kapanış kriterlerinden ilkinin karşılamaya yönelik olarak Türk Ticaret Kanunu ve bu Kanunun Yürürlüğü ve Uygulama Şekline Dair Kanun 27846 sayılı ve 14 Şubat 2011 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Türk Ticaret Kanunu’nun yürürlüğe girişi tarihi ise 1 Temmuz 2012 olarak belirlenmiştir.

Fasıl 7- Fikri Mülkiyet Hukuku

Faslin tanıtıcı tarama toplantısı 6-7 Şubat 2006 tarihlerinde, ayrıntılı tarama toplantısı ise 2-3 Mart 2006 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir.

Komisyon tarafından hazırlanan ve Konsey tarafından onaylanan Tarama Sonu Raporu’nda 1 adet teknik açılış kriteri bildirilmiştir. Bu kriterin karşılanması amacıyla ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından “Fikri Mülkiyet Hukuku Eylem Planı” hazırlanarak Avrupa Komisyonu’na sunulmuştur.

17 Haziran 2008 tarihinde Slovenya Dönem Başkanlığı’nda müzakerelere açılan fasla dair 4 adet teknik kapanış kriteri bildirilmiştir.

Türkiye’nin fikri ve sınai mülkiyet hakları alanındaki mevzuat uyumu son derece ileri düzeydedir, ancak uygulamanın etkinliğinin artırılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Fasıl 8- Rekabet Politikası

Faslin tanıtıcı tarama toplantısı 8-9 Kasım 2005 tarihlerinde, ayrıntılı tarama toplantısı ise 1-2 Aralık 2005 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir.

Komisyon tarafından hazırlanan ve Konsey’de onaylanan Tarama Sonu Raporu kapsamında, faslin müzakerelere açılabilmesi için 28 Haziran 2006 tarihli Avusturya Dönem Başkanlığı mektubu ile Türkiye’ye 6 adet teknik açılış kriteri bildirilmiştir.

Önünde herhangi bir siyasi engel olmayan ve sadece teknik açılış kriterleri bulunan fasıllardan biridir.

Rekabet faslının açılabilmesi için belirlenen açılış kriterlerinden en önemlisi olan 6015 sayılı Devlet Desteklerinin İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkındaki Kanun, 23 Ekim 2010 tarihli ve 27738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Faslın açılması için yürütülen diğer uyum çalışmaları da son aşamaya gelmiştir.

Fasıl 9- Mali Hizmetler

Faslın tanıtıcı tarama toplantısı 29-30 Mart 2006 tarihinde, ayrıntılı tarama toplantısı ise 2-3 Mayıs 2006 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Mali Hizmetler Faslı’nda Türkiye’nin uyum düzeyi faslın açılmasına izin verecek ölçüde yeterli bulunmuş ve 25 Haziran 2007 tarihli Almanya Dönem Başkanlığı mektubunda fasla ilişkin herhangi bir teknik açılış kriteri belirtilmemiştir.

Ancak fasıl, AB’nin 11 Aralık 2006 tarihli Kararı çerçevesinde resmi olarak askıya alınan 8 fasıldan biridir.

Mali Hizmetler Faslı’nda Türkiye’nin uyum düzeyi oldukça yüksektir. Özellikle bankacılık ve sermaye piyasaları alanında ileri düzeyde uyumlu olan Türkiye’nin sigortacılık sektörüne ilişkin olarak çeşitli yasal ve idari düzenlemeler yapması gerekmektedir.

Fasıl 10- Bilgi Toplumu ve Medya

Faslın tanıtıcı tarama toplantısı 12-13 Haziran 2006 tarihinde, ayrıntılı tarama toplantısı ise 13-14 Temmuz 2006 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Komisyon tarafından hazırlanan ve Konsey tarafından onaylanan Tarama Sonu Raporu’nda 1 adet teknik açılış kriteri bildirilmiştir. Bu kriterin karşılanması amacıyla ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından “Bilgi Toplumu ve Medya Faslı Eylem Planı” hazırlanarak Avrupa Komisyonu’na sunulmuştur. Fransa Dönem Başkanlığı’nda 19 Aralık 2008 tarihinde müzakerelere

açılan fasla ilişkin 5 adet teknik kapanış kriteri bulunmaktadır.

Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun’un değiştirilerek, 3 Mart 2011 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanmasıyla, 4 ve 5 numaralı teknik kapanış kriterlerinin karşılanması açısından önemli bir adım atılmıştır. Kapanış kriterlerinin tamamının karşılanması için gerekli uyum çalışmaları devam etmektedir.

Fasıl 11- Tarım ve Kırsal Kalkınma

Faslın tanıtıcı tarama toplantısı 5-8 Aralık 2005 tarihinde, ayrıntılı tarama toplantısı ise 23-26 Ocak 2006 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

24 Ocak 2007 tarihli Almanya Dönem Başkanlığı mektubu ile 5 adet teknik açılış kriteri bildirilmiştir.

Fasıl, AB’nin 11 Aralık 2006 tarihli Kararı çerçevesinde resmi olarak askıya alınan 8 fasıldan biridir.

Fasıl 12- Gıda Güvenliği, Veterinerlik ve Bitki Sağlığı

Fasılın tanıtıcı tarama toplantısı 9-15 Mart 2006 tarihinde, ayrıntılı tarama toplantısı ise 24-28 Nisan 2006 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Komisyon tarafından hazırlanan ve Konsey'de onaylanan Tarama Sonu Raporu kapsamında, fasılın müzakerelere açılabilmesi için 12 Haziran 2007 tarihli Portekiz Dönem Başkanlığı mektubu ile Türkiye'ye 6 adet teknik açılış kriteri bildirilmiştir.

Türkiye, yürüttüğü kapsamlı çalışmalarla tüm açılış kriterlerini karşılamıştır. 30 Haziran 2010 tarihinde, İspanya Dönem Başkanlığı'nda müzakerelere açılan fasla ilişkin 6 adet teknik kapanış kriteri bulunmaktadır.

Türkiye'nin gıda güvenliği, veterinerlik ve bitki sağlığı politikasına uyum süreci açısından oldukça önemli olan ve aynı zamanda fasılın açılış kriterlerinden biri olan "5996 sayılı Veterinerlik Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu" 13 Haziran 2010 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmış ve 13 Aralık 2010 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Kapanış kriterlerinin karşılanması için gerekli uyum çalışmaları ise devam etmektedir.

Fasıl 13- Balıkçılık

Fasılın tanıtıcı tarama toplantısı 24 Şubat 2006 tarihinde, ayrıntılı tarama toplantısı ise 31 Mart 2006 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Tarama Sonu Raporu, Konsey'de henüz onaylanmamıştır.

AB'nin 11 Aralık 2006 tarihli Kararı çerçevesinde resmi olarak askıya alınan 8 fasıldan biridir.

Fasıl 14- Taşımacılık Politikası

Fasılın tanıtıcı tarama toplantısı 26-29 Haziran 2006 tarihinde, ayrıntılı tarama toplantısı ise 25-28 Eylül 2006 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Tarama Sonu Raporu, Konsey'de henüz onaylanmamıştır.

Fasıl, AB'nin 11 Aralık 2006 tarihli Kararı çerçevesinde resmi olarak askıya alınan 8 fasıldan biridir.

Fasıl 15- Enerji

Fasılın tanıtıcı tarama toplantısı 15-17 Mayıs 2006 tarihinde, ayrıntılı tarama toplantısı ise 14-16 Haziran 2006 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Tarama Sonu Raporu, Konsey'de henüz onaylanmamıştır.

Fasılın açılmasının Konsey'de, bazı üye devletlerce engellendiği bilinmektedir.

Fasıl 16- Vergilendirme

Fasılın tanıtıcı tarama toplantısı 6-7 Haziran 2006 tarihinde, ayrıntılı tarama toplantısı ise 11-12 Temmuz 2006 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Komisyon tarafından hazırlanan ve Konsey tarafından onaylanan Tarama Sonu Raporu'nda 1 adet teknik açılış kriteri bildirilmiştir. Bu kriterlerin karşılanması amacıyla ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından "Vergilendirme Faslı Eylem Planı" hazırlanarak Avrupa Komisyonu'na sunulmuştur.

30 Haziran 2009 tarihinde Çek Cumhuriyeti Dönem Başkanlığı'nda müzakerelere açılan fasla ilişkin 3 adet teknik kapanış kriteri bulunmaktadır.

Fasıl 17- Ekonomik ve Parasal Politika

Faslin tanıtıcı tarama toplantısı 16 Şubat 2006 tarihinde, ayrıntılı tarama toplantısı ise 23 Mart 2006 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Komisyon tarafından hazırlanan ve Konsey tarafından onaylanan Tarama Sonu Raporu çerçevesinde Türkiye'nin uyum düzeyi faslin müzakerelere açılması için yeterli bulunmuştur.

Faslin açılmasının Konsey'de, bazı üye devletlerce engellendiği bilinmektedir.

Fasıl 18- İstatistik

Faslin tanıtıcı tarama toplantısı 19-20 Haziran 2006, ayrıntılı tarama toplantısı 17-18 Temmuz 2006 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir.

Komisyon tarafından hazırlanan ve Konsey tarafından onaylanan Tarama Sonu Raporu çerçevesinde Türkiye'nin uyum düzeyi faslin müzakerelere açılması açısından yeterli bulunmuştur. Almanya Dönem Başkanlığı'nda 26 Haziran 2007 tarihinde müzakerelere açılan bu fasla ilişkin 2 adet teknik kapanış kriteri bulunmaktadır.

Fasıl 19- Sosyal Politika ve İstihdam

Faslin tanıtıcı tarama toplantısı 8-10 Şubat 2006 tarihinde, ayrıntılı tarama toplantısı ise 20-22 Mart 2006 tarihinde gerçekleştirilmiştir. 19 Ocak 2007 tarihli Almanya Dönem Başkanlığı mektubu ile Türkiye'ye 2 adet teknik açılış kriteri bildirilmiştir. Önünde herhangi bir siyasi engel olmayan ve sadece teknik açılış kriterleri bulunan fasıllardan biridir.

Sendikal haklarla ilgili olarak Anayasa'da yapılan ve 12 Eylül 2010 tarihli referandumda kabul edilen değişiklikler bu alandaki uyum çalışmaları açısından çok önemlidir. Öte yandan faslin ikinci açılış kriteri olan eylem planı 30 Nisan 2010 tarihinde Avrupa Komisyonu'na sunulmuştur.

Faslin açılış kriterlerinin yerine getirilmesi için gerekli çalışmalar devam etmektedir.

Fasıl 20- İşletmeler ve Sanayi Politikası

Faslin tanıtıcı tarama toplantısı 27-28 Mart 2006 tarihinde, ayrıntılı tarama toplantısı ise 4-5 Mayıs 2006 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Komisyon tarafından hazırlanan ve Konsey tarafından onaylanan Tarama Sonu Raporu çerçevesinde Türkiye'nin uyum düzeyi faslin müzakerelere açılması için yeterli bulunmuştur. Almanya Dönem Başkanlığı'nda, 29

Mart 2007 tarihinde müzakerelere açılan faslın 1 adet teknik kapanış kriteri bulunmaktadır.

Faslın kapanış kriteri olan "Sanayi Strateji Belgesi", Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hazırlanmış, Yüksek Planlama Kurulu tarafından onaylanmış ve 27 Ocak 2011 tarih ve 27828 sayılı mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Fasıl 21- Trans-Avrupa Şebekeleri

Faslın tanıtıcı tarama toplantısı 30 Haziran 2006 tarihinde, ayrıntılı tarama toplantısı ise 29 Eylül 2006 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Komisyon tarafından hazırlanan ve Konsey tarafından onaylanan Tarama Sonu Raporu çerçevesinde Türkiye'nin uyum düzeyi faslın müzakerelere açılması için yeterli bulunmuştur. Portekiz Dönem Başkanlığı'nda, 19 Aralık 2007 tarihinde müzakerelere açılan bu fasla ilişkin 1 adet teknik kapanış kriteri bulunmaktadır. Teknik kriterin karşılanmasına ilişkin gerekli çalışmalar tamamlanmıştır.

Fasıl 22- Bölgesel Politika ve Yapısal Araçların Koordinasyonu

Faslın tanıtıcı tarama toplantısı 11-12 Eylül 2006 tarihinde, ayrıntılı tarama toplantısı ise 9-10 Ekim 2006 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Tarama Sonu Raporu

henüz Konsey tarafından onaylanmamıştır.

Faslın açılmasının Konsey'de, bazı üye devletlerce engellendiği bilinmektedir.

Fasıl 23- Yargı ve Temel Haklar

Faslın tanıtıcı tarama toplantısı 7-8 Eylül 2006 tarihinde, ayrıntılı tarama toplantısı ise 12-13 Ekim 2006 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Tarama Sonu Raporu henüz Konsey tarafından onaylanmamıştır.

Faslın açılmasının Konsey'de, bazı üye devletlerce engellendiği bilinmektedir.

Fasıl 24- Adalet, Özgürlük ve Güvenlik

Faslın tanıtıcı tarama toplantısı 23-25 Ocak 2006 tarihinde, ayrıntılı tarama toplantısı ise 13-15 Şubat 2006 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Tarama Sonu Raporu henüz Konsey tarafından onaylanmamıştır.

Faslın açılmasının Konsey'de, bazı üye devletlerce engellendiği bilinmektedir.

Fasıl 25- Bilim ve Araştırma

Faslın tanıtıcı tarama toplantısı 20 Ekim 2005 tarihinde, ayrıntılı tarama toplantısı ise 14 Kasım 2005 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Bilim ve Araştırma Faslı, Avusturya Dönem Başkanlığı'nda 12 Haziran 2006 tarihinde müzakereye açılmış ve aynı tarihte geçici olarak kapatılmıştır.

Fasıl 26- Eğitim ve Kültür

Faslin tanıtıcı tarama toplantısı 26 Ekim 2005 tarihinde, ayrıntılı tarama toplantısı ise 16 Kasım 2005 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Komisyon tarafından hazırlanan ve Konsey tarafından onaylanan Tarama Sonu Raporu çerçevesinde Türkiye'nin uyum düzeyi yeterli bulunmuştur. Türkiye, Müzakere Pozisyon Belgesi'ni 25 Mayıs 2006 tarihinde sunmuş olmasına rağmen fasıl müzakerelere açılmamıştır.

Faslin açılmasının Konsey'de, bazı üye devletlerce engellendiği bilinmektedir.

Fasıl 27- Çevre

Faslin tanıtıcı tarama toplantısı 3-11 Nisan 2006 tarihinde, ayrıntılı tarama toplantısı ise 29 Mayıs-2 Haziran 2006 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Komisyon tarafından hazırlanan ve Konsey'de onaylanan Tarama Sonu Raporu kapsamında, faslin müzakerelere açılabilmesi için Türkiye'ye 2 adet teknik açılış kriteri bildirilmiştir. Bu kriterlerin karşılanması üzerine, 21 Aralık 2009 tarihinde İsveç Dönem Başkanlığı'nda müzakerelere açılan faslin 5 adet teknik kapanış kriteri bulunmaktadır.

Fasıl 28- Tüketicinin ve Sağlığın Korunması

Faslin tanıtıcı tarama toplantısı 8-9 Haziran 2006 tarihinde, ayrıntılı tarama toplantısı ise 6-7 Temmuz 2006 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Komisyon tarafından hazırlanan ve Konsey tarafından onaylanan Tarama Sonu Raporu çerçevesinde Türkiye'nin uyum düzeyi müzakerelerin açılması için yeterli bulunmuştur. Portekiz Dönem Başkanlığı'nda 19 Aralık 2007 tarihinde müzakerelere açılan bu faslin 5 adet teknik kapanış kriteri bulunmaktadır.

Fasıl 29- Gümrük Birliği

Faslin tanıtıcı tarama toplantısı 31 Ocak - 1 Şubat 2006 tarihinde, ayrıntılı tarama toplantısı ise 13-14 Mart 2006 tarihinde gerçekleştirilmiştir. 11 Mayıs 2007 tarihli

Almanya Dönem Başkanlığı mektubu ile 1 adet teknik açılış kriteri bildirilmiştir.

Fasıl, AB'nin 11 Aralık 2006 tarihli Kararı çerçevesinde resmi olarak askıya alınan 8 fasıldan biridir.

Gümrük Birliği faslındaki yükümlülüklerimiz esas olarak, ülkemiz ile AB arasındaki Gümrük Birliği'ni tesis eden 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı'ndan doğmaktadır. Bu nedenle Türkiye'nin bu fasıldaki uyum durumu oldukça yüksektir.

Fasıl 30- Dış İlişkiler

Faslin tanıtıcı tarama toplantısı 10 Temmuz 2006 tarihinde, ayrıntılı tarama toplantısı ise 13 Eylül 2006 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Tarama Sonu Raporu henüz Konsey tarafından onaylanmamıştır.

Fasıl, AB'nin 11 Aralık 2006 tarihli Kararı çerçevesinde resmi olarak askıya alınan 8 fasıldan biridir.

Fasıl 31- Dış Güvenlik ve Savunma Politikası

Faslin tanıtıcı tarama toplantısı 14 Eylül 2006 tarihinde, ayrıntılı tarama toplantısı ise 6 Ekim 2006 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Tarama Sonu Raporu henüz Konsey tarafından onaylanmamıştır.

Faslin açılmasının Konsey'de, bazı üye devletlerce engellendiği bilinmektedir.

Fasıl 32- Mali Kontrol

Faslin tanıtıcı tarama toplantısı 18 Mayıs 2006 tarihinde, ayrıntılı tarama toplantısı ise 30 Haziran 2006 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Komisyon tarafından hazırlanan ve Konsey tarafından onaylanan Tarama Sonu Raporu çerçevesinde Türkiye'nin uyum düzeyi faslin müzakerelere açılması için yeterli bulunmuştur. Almanya Dönem Başkanlığı'nda 26 Haziran 2007 tarihinde müzakerelere açılan faslin, 6 adet teknik kapanış kriteri bulunmaktadır.

Fasıl 33- Mali ve Bütçesel Hükümler

Faslin tanıtıcı tarama toplantısı 6 Eylül 2006 tarihinde, ayrıntılı tarama toplantısı ise 4 Ekim 2006 tarihinde

gerçekleştirilmiştir. Tarama Sonu Raporu henüz Konsey tarafından onaylanmamıştır.

Faslin açılmasının Konsey’de, bazı üye devletlerce engellendiği bilinmektedir.

Fasıl 34- Kurumlar

Bu fasılda, aday ülkenin, Komisyon, Konsey ya da Parlamento gibi AB kurumlarında temsil oranları kararlaştırılır. Müzakerelerin sonunda ele alınır.

Mevzuat uyumu gerektirmediğinden tarama toplantısı yapılmayan bir fasıldır.

Fasıl 35- Diğer

“Diğer” faslında 33 fasıl kapsamında olmayan hususlar (örneğin, aday ülkenin Avrupa Kalkınma Fonlarından hangi protokol çerçevesinde yararlanacağı, Avrupa Merkez Bankası’na yapılacak ödemeler, kaç yıl boyunca aday ülkenin korunma önlemlerinden yararlanacağı, katılım öncesi fonlardan ve yapısal fonlardan nasıl faydalanacağı, ya da tek taraflı deklarasyonlar) yer alabilir.

Örnek: Malta’nın AB’nin Ortak Dış, Güvenlik ve Savunma Politikası’na katılımının onun tarafsızlığına halel getirmeyeceği yönünde yaptığı deklarasyon.

Mevzuat uyumu gerektirmediğinden tarama toplantısı yapılmayan bir fasıldır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI

REPUBLIC OF TURKEY
MINISTRY FOR EU AFFAIRS

T.C.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI

Adres: Mustafa Kemal Mah. 2082.Cad. No: 4
06800 Bilkent /ANKARA

Telefon: 0 (312) 218 13 00 • **Faks:** 0 (312) 218 14 64
www.ab.gov.tr